

М О Т И В И

**по Присъда № 9/19.10.2023 г. на КнОС,
постановена по ВНЧХД № 280/2023 г. по описа на съда**

Въззивното производство по настоящото дело е по глава XXI НПК, като на осн.чл.43 т.2 НПК делото е изпратено за разглеждане и решаване от Окръжен съд – Кюстендил с Определение № 198/9.05.2023 г. на ВКС по ЧНД № 353/2023 г. по описа на този съд.

Образувано е по ВЪЗЗИВНА ЖАЛБА/намираща се във ВНЧХД № 338/2023 г. по описа на БлОС/ на частния тъжител Б.Д.Г., подадена чрез повереника ѝ адв. Ц.Р. срещу оправдателна Присъда № 21/12.09.2022 г. на РС - Разлог, постановена по НЧХД № 452/2020 г. по описа на този съд, с която подсъдимите Й.Х.Г., ЕГН ***** и С.Г.Г., ЕГН *****, са признати за невиновни и на осн.чл.304 НПК са оправдани в извършването в съучастие на престъпление по чл.148 ал.2 във вр. с ал.1 т.1 и 3 вр. с чл.147 ал.1 и вр. с чл.20 ал.2 НК. В жалбата и допълнението към нея са релевирани оплаквания за неправилност, необоснованост и незаконосъобразност на присъдата поради нарушение на материалния закон и допуснати съществени процесуални нарушения – липса на мотиви и необсъждане на всички доказателства. По тези съображения се моли за отмяна на оправдателната присъда и за постановяване нова присъда с признаване на подсъдимите за виновни по повдигнатото обвинение, уважаване на гражданския иск и присъждане на разноски. Доказателствени искания в жалбата не са направени, като е депозирана заявка за депозиране на допълнителни съображения.

В о.с.з. жалбата се поддържа от повереника на тъжителката адв.Ц.Р. и се моли за отмяна на оправдателната присъда като неправилна и незаконосъобразна по съображения, че жалбата на подсъдимите до Етичната комисия на Апелативна прокуратура съдържа клеветнически твърдения и че цитираната в решението практика на ЕСПЧ не е приложима към настоящия казус. В репликата си адв. Р. допълни, че за изнесените в посочената жалба клеветнически твърдения към момента на изготвянето ѝ от подсъдимите те вече са имали отговор на тези въпроси от ОП-Благоевград и въпреки това са депозирали жалбата си до Етичната комисия на АП, за да навредят на тъжителката.

Защитникът на подсъдимите адв.Г.Ю. пледира за потвърждаване на оправдателната присъда като правилна и законосъобразна, мотивирана и обоснована, тъй като районният съд е обсъдил всички събрани доказателства и е достигнал до абсолютно вярна фактическа обстановка, от която е изведен основния извод за изключително влошени отношения между страните. Адв.Ю. поддържа, че никой от подзащитните ѝ не е осъществил състава на престъплението обида или клевета и че изявленията в жалбата на подсъдимите до Етичната комисия на АП не са оборени. Първото твърдение в

жалбата – за укриване от тъжителката в нарушение на служебните ѝ задължения на обстоятелството за 100% слепота съгласно издаденото решение на ТЕЛК за свекърва ѝ се потвърждава от установеното, че последната се обслужва сама, не ѝ е предписана чужда помощ. А за второто твърдение - за фалшифициране от свекъра на тъжителката на подписа на майката на подсъдимия С.Г. – няма събрани доказателства, които да го опровергават. След това адв. Ю. подробно се позова на решението на ЕСПЧ „Маринова срещу България“ и в тази връзка поддържа, че в едно демократично общество, когато се докладва за твърдяна нередност в поведението на длъжностно лице *на компетентен орган* за справяне с този проблем, не се цели обиждане или оклеветяване на длъжностното лице, каквато законова възможност дава и чл.45 от конституцията на РБългария. По тези съображения адв.Ю. моли съда за цялостно потвърждаване присъдата на РС – Разлог, с искане за присъждане на разноски на доверителите ѝ.

Подсъдимата Й.Г. в лична защита изрази съгласие със заявеното от защитника ѝ и поиска в последната си дума потвърждаване на оправдателната присъда. Подсъдимият С.Г. също изрази съгласие със заявеното от защитника му и поиска в последната си дума потвърждаване на оправдателната присъда.

КнОС, след обсъждане доводите и възраженията на страните заедно с доказателствата по делото намери постановената оправдателна присъда за необоснована и незаконосъобразна, постановена в нарушение на материалния закон, поради което и на основание чл.336 ал.2 във вр. с ал.1 т. 2 НПК я отмени и постанови нова осъдителна присъда, с приложение на чл.78 а НК по отношение на наказанието за всеки от подсъдимите. Съображенията за това са следните:

Районният съд в общо линии правилно е установил фактическата обстановка, която ще се разшири с релевантните ѝ детайли в настоящото решение, но е направил погрешни правни изводи.

Безспорно е установено по делото, че тъжителката и подсъдимите са роднини по сватовство. Подсъдимият С.Г. е първи братовчед на свекъра на тъжителката Б.Г., която е прокурор в Окръжна прокуратура – гр.Благоевград. Двамата подсъдими са пенсионери, неосъждани, живеят в гр. Б., но обитават и имот в с. Р., община С.. В същото село в съседство е и имота на свекъра на тъжителката. От 2019 г. поради спорове за имотите на подсъдимите и на свекъра и свекървата на тъжителката в с. Р. отношенията между свекъра и свекървата на тъжителката и подсъдимите са изключително влошени, което рефлектирало и върху отношението на подсъдимите към семейството на тъжителката.

На 12.08.2019 г. подсъдимите депозирали жалба / *намираща се в пр.пр.24122/2019 г. на СГП*/ до Окръжна прокуратура – Благоевград, с искане да се вземе отношение по няколко въпроса, свързани със служебното положение на прокурор Б.Г. като прокурор в ОП – Благоевград:

1/. на какво основание семейство Г., на което и тя е член, пишат жалба след

жалба до Териториален кадастър и Агенция по геодезия, картография и кадастър – Б.;

2/.паралелно с жалбите продължават строеж върху старата къща;

3/.през м.март 2019 г. си извадили нот.акт, че присвоеното е било с тяхно съгласие;

4/.в нарушение на служебните си задължения тъжителката укрива обстоятелства относно неправилно издадено ТЕЛК решение за 100% слепота на свекървата на тъжителката и относно съставяне на документ с невярно съдържание от свекър й, за което Г. е трябвало да сезира съответните служби;

5/. че тяхното семейство непрекъснато ги заплашва със служебното положение на прокурор Г. с думите: “Ще ви поставиме на място“;

6/. че по тяхно искане идват повторно кадастралните специалисти да презаснемат без тяхно присъствие, различно от първоначалното заснемане;

7/. На 10.08.2019 г. видели забити колове с червени парцали в дворното им място и ги посрещнал член на семейството – В.Г., който им казал какво се разхождат из двора им и че ще видят още едно прокурорско наказание, като били поставени камери в двора и всяко тяхно движение било следено.

Тъй като жалбата е подадена срещу магистрат, са последвали отводи на прокурорите от ОП – Благоевград и тя е била препратена по компетентност на Софийска градска прокуратура с Постановление на главния прокурор от 20.12.2019 г. По тази жалба е извършена проверка, в която са снети обяснения от жалбоподателите и са събрани относимите към имотния спор писмени доказателства. Проверката е приключила с Постановление от 9.04.2020 г. на СГП, с което е отказано образуване на наказателно производство. Това постановление е било обжалвано от подсъдимите до АП – София и е потвърдено с Постановление от 11.06.2020 г. на САП. Постановлението на САП е потвърдено с постановление на ВКП от 20.12.2020 г. Съображенията и в трите постановления са, че не са събрани данни за наличие на елементи от състава на престъпления по чл.282 и 283 НК. Не са констатирани действия на прокурор Г., които да са в нарушение на разпоредбите на нормативен акт – ЗСВ и които могат да бъдат разгледани като неизпълнение на служебни задължения или превишаване на власт и права в светлината на бланкетната норма на чл.282 НК. Не са събрани и данни в подкрепа на твърдението, че прокурор Г. се е възползвала от служебното си положение за да набави за себе си или за свои близки противозаконна облага - чл.283 НК, се сочи в постановлението на ВКП.

Вместо да изчакат произнасяне по жалбата им до прокуратурата, подсъдимите на 6.01.2020 г. са подали **процесната жалба**, предмет на частното обвинение по делото, която е с аналогично съдържание, до Етичната комисия на Апелативна прокуратура - София/*приложена на л.10-11 от НЧХД № 818/20202 г. на БлРС и л.107-108 от делото на РС - Разлог*/. С тази жалба се моли за отношение относно служебното положение на прокурор Б.Г. от ОП-Благоевград, от което се възползва нейното семейство и са повторени

същите обстоятелства, както в предходната жалба:

= на какво основание семейство Г., на което и тя е член, пишат жалба след жалба до Териториален кадастър и Агенция по геодезия, картография и кадастър – Б. срещу тях, като при заснемането на техните граници през м.септември 2018 г. се подписал подс. С.Г. и кмета на с. Р.;

= през м.февруари 2019 г.подсъдимият предприел заснемане на неговия имот около къщата по техни граници, за което се подписал свекърът на тъжителката А.Г.;

= паралелно с това продължавали строеж върху старата къща на още един етаж, която е по равни части/близнак/ и издигнали стени в мазето и тавана с превземане на 0,8 м ширина и 4,20 м дължина без тяхно съгласие;

= в нарушение на служебните ѝ задължения прокурор Б.Г. укрива обстоятелството относно свекърва ѝ за неправилно издадено ТЕЛК решение за 100% слепота и срещу свекър ѝ за фалшифициране подписа на майката на подсъдимия за отнемане на имоти и постоянно заплашват подсъдимите със служебното положение на тъжителката – че ще ги сложат на място с едно прокурорско разпореждане, за което да дават обяснения в полицията;

= съпругът на тъжителката им казал, че ще ги купи за жълти стотинки и че никога няма да си узаконят къщата и имота около нея;

= че постоянно забиват колове с боя и парцали в дворното им място, с промяна на заснетото, които подсъдимите премахват, а видеонаблюдението от двете камери дават в полицейския участък, за да дават подсъдимите обяснения. Към жалбата са приложени кадастрални карти на името на А.Г. и отговор от проверката на община С..

На 23.01.2020 г. на проведено заседание на Комисията по професионална етика, обективизирано в Протокол/вж л.100-101 от делото на РС-Разлог/ , е изслушана тъжителката. Тя е заявила, че действително има спор между подсъдимите и свекър ѝ и съпругът ѝ относно прилежащ към къщата земеделски имот в с. Р., в която живеят свекър ѝ и свекърва ѝ.Никой от тях не е поставял колчета, а такива са били поставени от геодезическата фирма, с което подсъдимите не са съгласни и са премахнали колчетата, за което съпругът ѝ подал жалба в кадастъра и в полицията.

На 28.01.2020 г. Комисията по професионална етика е провела следващо заседание по жалбата на подсъдимите от 6.01.2020 г., обективизирано в представения Протокол на л.97-99 от делото на РС – Разлог и в изразеното Становище на л. 94-96 от делото на РС - Разлог. В това заседание КПЕ е взела единодушно и е постановила решение, с което е приела, че не е установено поведение на прокурор Б.Г., командирована н Окръжна прокуратура – Благоевград като прокурор, противоречащо на правилата на професионалната етика, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати. Постановено е с решението да бъдат уведомени за него тъжителката, подсъдимите, административния ръководител на ОП – Благоевград и Комисията по професионална етика към прокурорската колегия

на ВСС.

На л.128 до л.175 вкл. от делото на РС – Разлог са приложени всички медицински документи и ТЕЛК решения на свекървата на тъжителката Ж.Й.Г., първото от които е от 5.12.1980 г., с дата на инвалидизиране 11.06.1980 г., с определена инвалидност трета група при обичайни условия, поради намаленото зрение на двете очи и прогресиращ ход на заболяването, които ограничават трудоспособността на лицето за професията му счетоводител и посочена неподходяща работа – работа, изискваща добро зрение, с взиране, токсични вещества и йонизации. И препоръчана дейност: пресъор на пластмаси, склададжия, портиер, куриер. След това тя периодически е била преосвидетелствана с прогресиращо увеличаващ се процент на загуба на работоспособност. Последното представено решение на ТЕЛК/ вж л.128 от делото на РС – Разлог/ 20.10.2016 г. за срок от 2 години, с оценка на работоспособността 100% без чужда помощ, като за очното заболяване е определена инвалидност 85% и 15% - за други заболявания.

Представени са още по делото на РС-Разлог и документи за право на собственост върху реституирани земеделски земи в с.Р. на наследници на Г.Д.Г. – решения на ОБПК- Б., скици, Протокол за трасиране, означаване и координиране на поземлен имот/ л.102 от делото на РС-Разлог/.

От свидетелските показания на св. Г./ л.47-49 от делото на РС – Разлог/ и на св.И.Г./ л.49-50 от делото на РС-Разлог/ се установява, че тъжителката е преживяла тежко факта на подадените срещу нея жалби, вкл. процесната жалба, защото това е засегнало личното ѝ достойнство пред колегите ѝ от Окръжна прокуратура-Благоевград, където работи като прокурор, както и пред комисията по професионална етика на АП – София, където е призована и изслушвана. В крайна сметка това рефлектирало и върху отношенията в семейството на тъжителката, която се затворила в себе си и се дистанцирала и от съпруга си, тъй като неговите роднини ѝ причиняват незаслужен с нищо срам и неудобство сред колегите в институцията, в която работи и на следващото йерархично ниво – Апелативна прокуратура, тъй като тя няма отношение и участие към сочените в жалбата на подсъдимите въпроси.

Горната фактическа обстановка се установява от описаните в хода на горното изложение доказателствени средства, които са непротиворечиви и взаимно допълващи се – както писмените, така и гласните такива. Показанията на св. И.Г., съпруг на тъжителката, се кредитират изцяло като обективни, въпреки това му качество, тъй като кореспондират с показанията на независимия свидетел Г..

При така установеното от фактическа страна, разширено в настоящото решение, за разлика от районния съд настоящият въззивен състав намира частното обвинение за престъпление по чл.148 ал.2 във вр. с ал.1 т.1 вр. с чл.147 ал.1 предл.2 – ро и във вр. с чл.20 ал.2 НК за доказано от обективна и субективна страна.

Следва да се посочи изрично, че правната квалификация на частното

обвинение във въззивното производство е така посочената в присъдата поради настъпилата законодателна промяна – отмяна на разпоредбата на чл.148 ал.1 т.3 НК/ обн. ДВ бр.67 /4.08.2023 г/. Тази норма е материалноправна, но съгласно чл.2 ал.2 НК се явява по-благоприятна за подсъдимите. Именно на това основание наказателното производство относно правната квалификация на деянието по чл.148 ал.1 т.3 НК – за обида на длъжностно лице по повод службата или изпълнението на службата му – наказателното производство беше прекратено с постановената въззивна присъда.

Авторството на деянието от подсъдимите е безспорно установено, пък те и не оспорват този факт.

Основният състав на престъплението „клевета” е уреден в чл.147 ал.1 НК. Субект може да бъде всяко физическо лице, уреден от законодателя с местоимението ”който”. Този текст предвижда наказателна отговорност за всяко физическо лице, което разгласи позорно обстоятелство за друго или му припише престъпление.

Клеветата може да се осъществи **от обективна страна** в две алтернативни форми – разгласяване на позорно обстоятелство или приписване на престъпление. Клеветата е престъпление, при което деецът разпространява, т.е. довежда до знанието поне на още едно лице извън себе си, на позорящи друго обстоятелства, вкл. и приписване на престъпление. Необходимо е тези обстоятелства да са позорящи, петнящи честта и доброто име на лицето, за което се отнасят, да са станали достояние поне на още един човек извън разпространителя и позорящите обстоятелства да са неистинни/ *вж ТР № 12/1971 г. на ВС, ОСНК*/.

Квалифицираните състави на престъплението ”клевета” са уредени от чл.148 ал.2 НК, който препраща към действащата за конкретния случай хипотеза на чл.148 ал.1 НК т.1 НК.

Правилната квалификацията на престъплението, извършена във въззивната присъда предвид настъпилата законодателна промяна, е по чл.148 ал.2 във вр. с ал.1 т.1 вр. с чл.147 ал.1 НК. В жалбата на подсъдимите от 6.01.2020 г. се съдържат конкретни фактически клеветнически твърдения по отношение на тъжителката, приписвайки ѝ престъпление, а именно: несезиране на компетентните органи за неправилно издадено решение на ТЕЛК за нейната свежърва със 100% инвалидност поради слепота и поправка от свежъра на тъжителката на подписа на майката на подсъдимия във връзка с имоти.

По делото е установено безспорно, че след разглеждане жалбата на подсъдимите от 6.01.2020 г. от Комисията по професионална етика при АП – София и след събиране на относимите доказателства и изслушване на тъжителката, КПЕ е взела решение единодушно, че не е установено поведение на прокурор Б.Г., командирована н Окръжна прокуратура – Благоевград като прокурор, противоречащо на правилата на професионалната етика, регламентирани в кодекса за етично поведение на българските

магистрати.

А от приключилата проверка на СГП по предходна жалба на подсъдимите **за същите факти**, адресирана тогава до окръжния прокурор на ОП – Благоевград, е установено, че с Постановление на СГП от 9.04.2020 г., потвърдено от АП и ВКП, е отказано образуване на наказателно производство. Съображенията и в трите постановления са, че не са събрани данни за наличие на елементи от състава на престъпления по чл.282 и 283 НК. Не са констатирани действия на прокурор Г., които да са в нарушение на разпоредбите на нормативен акт – ЗСВ и които могат да бъдат разгледани като неизпълнение на служебни задължения или превишаване на власт и права в светлината на разпоредбите на бланкетната норма на чл.282 НК. Не са събрани и данни в подкрепа на твърдението, че прокурор Г. се е възползвала от служебното си положение за да набави за себе си или за свои близки противозаконна облага - чл.283 НК, се сочи в постановлението на ВКП.

Отделно от гореизложеното, от всички налични по настоящото дело писмени доказателства – решения на ТЕЛК е установено, че намалената трудоспособност на свекървата на тъжителката датира от 11.06.1980 г. и тя прогресира с напредване на възрастта ѝ. Но е очевидно, че в последното налично решение на ТЕЛК е записано, че процентът нетрудоспособност за очното заболяване не е 100%, както се твърди в жалбата, а е 85% и останалите 15 % до крайната степен на инвалидност от 100% се дължат на други заболявания.

Т.е. твърдението в жалбата за незаконно издадено решение на ТЕЛК за 100% слепота на свекървата на тъжителката категорично не е истина. В последното по време решение на ТЕЛК е записано, че Ж.Г. е **с 85% слепота**, което позволява извършване на елементарни дейности сама, без придружител, а останалите 15 % до крайния процент на инвалидизация – 100% се дължат на други заболявания. Това води на единствено възможния извод, че твърдяната незаконност на издаденото ТЕЛК решение за 100% слепота на свекървата на тъжителката не отговаря на истината. Едното твърдение следователно за незаконно прикриване на престъпление - неправомерно издадено ТЕЛК решение на свекървата на тъжителката, е опровергано от доказателствата по делото, в частност от записаното във всички налични ТЕЛК решения, вкл. и последното.

Относно второто клеветническо твърдение – че тъжителката не е сигнализирала за фалшифициране от свекър ѝ на подписа на майката на подсъдимия не са събрани никакви доказателства и това твърдение се явява голословно. Останалите твърдения в жалбата не се отнасят конкретно до тъжителката, но въпреки това съдът ще изложи съображенията си и за тях. Твърдяното в жалбата на подсъдимите, че тъжителката и семейството ѝ поставяли колчета в имота на подсъдимите, с което те не били съгласни и ги махали, също е опровергано от представените документи - Протокол за трасиране, означаване и координиране на поземлен имот. Т.е. дори да се

допусне, че някой от семейството на тъжителката е поставял колчета на места, нехаресващи се на подсъдимите, то това е било на годно правно основание.

Затова поради опровергаване от всички доказателства по делото на посочените по-горе твърдения в жалбата на подсъдимите по адрес на тъжителката те се оказват лишени от всякаква доказателствена опора от събрания доказателствен материал, което ги характеризира единствено като неистински. Те освен че са неистински и са разпространени публично, са по съществото си клеветнически и както е безспорно установено, приписват на тъжителката извършване на престъпление .

Изложеното по несъмнен начин, както изисква разпоредбата на чл.303 НПК, доказва, че от обективна страна подсъдимите с подадената жалба са извършили в съучастие престъплението квалифицирана клевета, като са приписали на тъжителката неизвършено от нея престъпление. Клеветата е разпространена публично - чрез подаване на жалба до Комисията по професионална етика при АП - София – престъпление по чл.148 ал.1 т.1 във вр. с чл.147 ал.1 НК. Написаното от тях в тази жалба е станало достояние на неограничен брой хора – редовните и резервни членове на Комисията по професионална етика при АП – София, както и на длъжностните лица, администрирали жалбата. А предвид разпореденото в решението на комисията за изплащане решението ѝ до окръжния прокурор на ОП – Благоевград и до Комисията по професионална етика към прокурорската колегия на ВСС решението, респ. жалбата на подсъдимите е станала достояние на неограничен брой хора.

От субективна страна подсъдимите са извършили престъплението при форма на вината пряк умисъл и при общност на умисъла. За прекия умисъл на дееца се съди по обективно извършените от него действия и тяхното отражение в съзнанието на дееца.

Всички доказателства по делото сочат на единствено правилния извод, че подсъдимите, като са депозирали на 6.01.2020 г. жалбата си срещу тъжителката, адресирана този път до КПЕ при АП – София са знаели, че изнесеното в жалбата по адрес на тъжителката е невярно, но въпреки това са го написали в жалбата и са я депозирала до подчинената на по-горната прокуратура Етична комисия.

Този си извод съдът обосновава с факта, че на 12.08.2019 г. подсъдимите, както се посочи по-горе, са депозирали жалба до Окръжния прокурор на ОП – Благоевград с абсолютно идентични твърдения относно тъжителката. Вместо да изчакат проверката на прокуратурата, те са написали повторна жалба и то не до кого да е, а до комисията по професионална етика при АП – София, тъй като тъжителката е прокурор в Окръжна прокуратура Благоевград.

По тези съображения съдът няма как да се приеме защитния довод, че с депозирането на жалбата от 6.01.2020 г. до КПЕ при АП –София подсъдимите

не са целели да навредят на тъжителката, на нейното добро име, а са целели единствено извършване на проверка. Защото тази си цел те са реализирали с първата си жалба от 12.08.2019 г., адресирана до компетентния да провери изложените факти орган и това е ОП – Благоевград.

При тези безспорни факти въззивният съд приема освен обективна и субективна съставомерност на частното обвинение по отношение на подсъдимите по посочената в присъдата правна квалификация. Двамата подсъдими, действайки в съучастие и при общност на умиъла, с написаната и подписаната от двамата жалба от 6.01.2020 г. и адресирана до КПЕ при АП – София, с клеветническите твърдения в нея са целели постигане на единствен резултат – да навредят професионално на тъжителката, прехвърляйки върху нея всички негативи от дългогодишните имотни спорове с нейните свекър, свекърва и съпруг.

По тези съображения не се споделят **доводите на защитата**, позовавайки се на практика на ЕСПЧ – *т.89 от Решението „Маринова срещу България“*, че в едно демократично общество, управлявано от върховенството на закона, частно лице е докладвало за твърдяна нередност в поведението на длъжностно лице **пред компетентен орган** да се справи с такъв проблем и че такава възможност е предвидена в чл.45 от Конституцията на Р България. Защото Комисията по професионална етика към Апелативна прокуратура – София не е компетентния орган по смисъла на това решение и защото те вече са подали предходна аналогична жалба до компетентния орган – прокуратурата. Затова настоящият състав приема, че с процесната жалба от 6.01.2020 г. подсъдимите не са целели разрешаване на техни проблем, изхождайки и от съдържанието на жалбата. Защото решението на ТЕЛК на свекървата на тъжителката не решава техни проблеми. А относно твърдяната фалшификация на подпис от свекъра на тъжителката не са представили никакви доказателства в подкрепа на твърдението си, за да има поне някаква индиция за неговата вярност и на следващо място – че тъжителката знае или има някакво отношение към този факт. Както е видно, в цитираната т.89 от решението се набляга на това, че частното лице докладва за твърдяна нередност в поведението на длъжностно лице **на компетентен орган**. А това, че жалбата им не е изготвена от юрист, който да ги посъветва дали биха или не биха засегнали обществени отношения, не може да се приеме като оневиняващ факт. Това е въпрос на избор от самите подсъдими, като не се установи наличие на пречка за ползване на правна помощ от тях.

Правото на ЕСПЧ е с приоритет пред националното право, но само при положение, че фактите в решенията на ЕСПЧ **са идентични** с фактите по конкретния казус, което твърдение в настоящия случай не е налице. Чл.10 от КЗПЧОС регламентира **свободата на изразяване на мнение и неговите ограничения**. *Т.1 от чл.10* дефинира какво включва свободата на изразяване на мнение, а именно – свободата всеки да отстоява своето мнение, да получава и разпространява информация и идеи без намеса на държавните власти и независимо от границите. *Т.2 от чл.10* КЗПЧОС обаче поставя

ограничения и санкции на тези свободи, като разпорежда: ”Ползването на тези свободи, доколкото е съпроводено със задължения и отговорности, може да бъде обусловено от процедури, условия ограничения и санкции, които са предвидени от закона и са необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществена сигурност, териториалната цялост, за предотвратяване на безредици, или на престъпления, за защита на здравето и морала, както и на репутацията или правата на другите, за предотвратяване на изтичането на секретна информация или за поддържане авторитета и безпристрастността на правосъдието.

Както е видно от буквалното тълкуване на т.2 от посочената норма свободата на изразяване на мнение не е безконтролна и абсолютна, нейните граници достатъчно конкретно са посочени в самата конвенция. В случая въззивният съд счита, че с изнесените в жалбата на подсъдимата клеветнически твърдения чрез приписване на престъпление по служба, което тъжителката не е извършила, подсъдимите са преминали отвъд границата на свободното изразяване на мнение по см.на чл.10 т.1 КЗПЧОС, с което са нарушили и нормата на чл.10 т.2 предл.VI КЗПЧОС – нарушили са репутацията и доброто име на тъжителката и така е засегнала правото ѝ на чест и лично достойнство, свързани с професионалната ѝ сфера, което се е отразило и на отношенията с колегите ѝ и на отношенията в семейството ѝ. Разпоредбата на чл.10 т.1 КЗПЧОС не дава право следователно да се разпространяват неверни факти, нито да се засяга достойнството на друго, а осигурява свободната преценка на фактите и възможността тя да се отстоява. Рамките, до които се простира тази свобода, се определят от възможността да не бъдат засегнати неоправдано честта и достойнството на гражданите.

Ограничителното основание на чл.10 т.2 КЗПЧОС изисква пропорционалност между двата правно защитени интереса – правото на обществото да получава информация и правото на отделния гражданин за ненакърнимост на честта и достойнството му. Степента, в която е допустимо ограничаване правото свободно да се изразява мнение, е в зависимост от значимостта на интереса, подлежащ на конституционна закрила.

По изложените съображения съдът не намира фактическо и правно сходство между настоящия казус и цитираното от защитата решение на ЕСПЧ.

Служителите от органите на държавната власт трябва да са в състояние да понасят повече **критика** от обикновените граждани, но не и тогава, когато с фактически неверни твърдения те биват оклеветавани и им се приписва неизвършено престъпление и когато безспорно се излиза извън рамките на допустимата свобода на свободно изразяване на мнение и се накърняват защитени права - репутацията и доброто име и засягане правото на чест и лично достойнство. Освен това, *правото на жалба и правото на свободно изразяване на мнение са различни понятия*, като в КЗПЧОС е регламентирано второто понятие.

Принципите на чл.10 КЗПЧОС са залежали и в нашия основен закон –

конституцията на Р България. Чл.45 от конституцията, цитиран от адв.Ю., дава право на гражданите на жалби, предложения и петиции **до държавните органи**. Чл. 39. ал.1 КРБ разпорежда, че всеки има право да изразява мнение и да го разпространява чрез слово - писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин. Чл.39 ал.2 КРБ регламентира ограниченията му, като разпорежда, че това право не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на другото и за призоваване към насилствена промяна на конституционно установения ред, към извършване на престъпления, към разпалване на вражда или към насилие над личността.

Безспорно е, че Етичната комисия към орган на съдебната власт не е държавен орган по см.на чл.45 от конституцията. Както се посочи вече, въпрос на избор за начина на действие от страна на подсъдимите, които не са юристи, е било дали да ползват правна консултация или не от лице с юридическо образование, което те не са сторили. Но това не рефлектира върху субективната съставомерност на деянието. Защото незнанието на закона, ако има такова, както твърди защитата, не извинява незнаещия.

По тези съображения въззивният съд намери атакуваната присъда в наказателната ѝ част за необоснована, неправилна и законосъобразна. Необоснована е тя, защото в мотивите на присъдата относно фактическата обстановка съдът е анализирал правилно съдържанието на решението на ТЕЛК относно процента и датата на първоначалното инвалидизиране на свекървата на тъжителката, което обуславя пълна неистинност на твърдението за неговата незаконосъобразност в жалбата на подсъдимите, но не е взел предвид този факт при формиране на правните си изводи. При правилни разсъждения за правната същност на клеветата по см.на чл.147 ал.1 Нк първоинстанционният съд е извършил неправилна преценка на съдържанието на жалбата и на това до какъв орган е изпратена тя и е приел, че заявеното от подсъдимите в жалбата им е „проекция на гражданското им недоволство“ и че заявеното не е позорящ тъжителката факт, а форма на оценъчно съждение и е оправдал подсъдимите. Тази необоснованост и недостатъчно прецизен доказателствен анализ в крайна сметка формират материална незаконосъобразност на присъдата в наказателната ѝ част.

По тези съображения въззивният съд, в хипотезата на чл.336 ал.2 във вр. с ал.1 т.2 НПК отмени оправдателната присъда и в съответствие с чл.303 НПК постанови нова осъдителна присъда, с която призна всеки от подсъдимите за виновен за извършено в съучастие престъпление по чл.148 ал.2 т.1 във вр. с чл.147 ал.1 вр. с чл.20 ал.2 НК.

По отношение на наложените на подсъдимите наказания с присъдата съдът прие следното: Степента на обществена опасност на всеки от подсъдимите предвид чистото им съдебно минало и липса на данни за извършени противообществени прояви е ниска.

Съдът намери, че е завишена степената на обществена опасност на деянието, въпреки че е от частен характер, предвид вида на засегнатите обществени

отношения, отнасящи се до гарантиране неприкосновеност на личността, честта и достойнството на тъжителката, тъй като тя е оклеветена за извършване на престъпление, свързано не пряко със служебните ѝ задължения, а с факти от личен характер, които тя в качеството ѝ на прокурор била укрила – т.е. прикриване на неизвършени престъпления във връзка с нейни роднини по сватовство.

За процесното престъпление законодателят е предвидил наказания глоба от 1000 до 15 000 лв. и обществено порицание. Този законов диапазон от вида на наказанията дава възможност за прилагане разпоредбата на чл.78 а НК по отношение на всеки един от подсъдимите поради кумулативното наличие на всички предпоставки на чл.78 а ал.1 НК. Затова с присъдата си съдът, след като призна подсъдимите за виновни, освободи и двамата подсъдими от наказателна отговорност и наложи на всеки един от тях административно наказание “глоба“ в минималния законов размер на по 1000 лв., който е съответен на тежестта на извършеното престъпление и е съобразен с разпоредбите на чл.78 ал.5 и ал.7 НК. Според въззивния съд с това наказание в най-пълна степен биха се постигнали целите на чл.36 НК по отношение и на двамата подсъдими.

Въззивният съд предвид постановения обратен резултат в наказателната част намира присъдата и **в гражданската ѝ част** за незаконосъобразна, поради което я отмени и в тази ѝ част и постанови цялостно уважаване на гражданския иск, както е предявен. Съображенията за това са следните: Налице е осъществен от подсъдимите в съучастие деликт с извършеното престъпление, поради което са безспорно доказани всички останали елементи на непозволеното увреждане по чл.45 ЗЗД. Налице е виновно извършен от подсъдимите деликт – засегнати са честта и личното достойнство на тъжителка с оклеветяването ѝ с приписване на неизвършено престъпление, свързано с работата ѝ като прокурор, съблюдаващ законността, което безспорно се установи, че тя не е извършила. Налице е и причинната връзка между виновното поведение на подсъдимите - депозиране на жалбата пред Комисията по професионална етика към АП - София и клеветническите твърдения в нея по отношение на тъжителката - и причинения на тъжителката с него противоположен резултат – засягане на честта личното ѝ достойнство в професионален аспект, в резултат на което тъжителката е била притеснена, чувствала се е унижена и неудобно сред колегите си от Окръжна прокуратура-Благоевград, както и пред колегите си членове на КПЕ от по-горното ниво на прокуратурата, от твърденията на подсъдимите. Жалбата на подсъдимите е рефлектирала и върху отношенията в семейството на тъжителката и нейния съпруг. Предвид факта, че подсъдимите са роднини на съпруга ѝ, тъжителката ограничила общуването със своя съпруг, който се чувствал косвено виновен заради притесненията и неудобството на съпругата му, причинени от роднините му. Дори в един период от време тъжителката не посещавала дома на свекъра и свекърва си в с.Р., за да не „активира“ подсъдимите, както се е изразила св.Г.. Това води на извода за преживени от тъжителката в резултат на неистинските клеветнически твърдения на

подсъдимите, станали достояние на много хора, неимуществени вреди от деянието, изразили се в неудобство, чувство на униженост пред колегите и обществото и погазване на доброто ѝ име.

При така установеното и в съответствие с прогласения в чл.52 ЗЗД принцип за справедливо възмездяване на причинени неимуществени вреди настоящият състав намира, че предявеният граждански иск за символичната сума от 1 лев следва да се уважи изцяло. Самият размер на този иск сочи, че тъжителката няма за цел да влоши имущественото състояние на подсъдимите с предявяването му, но това има за нея морално значение. Върху тази сума следва да се присъди и законната лихва, считано от деня на деликта – 6.01.2020 г., до окончателното изплащане на сумата. По тези съображения двамата подсъдими бяха осъдени солидарно да заплатят на тъжителката главницата и лихвата по уважения граждански иск.

На тъжителката съгласно чл.189 ал.3 НПК предвид постановената осъдителна присъда се следват разноските ѝ по делото. Но в намиращото се на л.8 от НЧХД № 818/2020 г. пълномощно на адв. Р. не е отразен размер на разноски, поради което такива не ѝ се присъждат.

Предвид постановената въззивна осъдителна присъда на подсъдимите не се дължи присъждане на разноски.

По тези съображения Окръжен съд – гр. Кюстендил постанови присъдата си.